

همراهی ویتیلیگو با دیابت در ۷۵۰ بیمار دیابتی مراجعه کننده به مرکز دیابت

مشهد در شهریور ۱۳۸۰

دکتر فخرالزمان پزشکپور^۱، دکتر محمدجواد یزدان پناه^۱، دکتر احمدرضا طاهری^۲، دکتر حمیده اسدی^۳

۱- استادیار، ۲- دستیار؛ گروه پوست، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ۳- پزشک عمومی

نفر (۶۸/۷ درصد) زن و ۱۰ نفر (۳۱/۳ درصد) مرد بودند. ۵ درصد زنان و ۳/۳ درصد مردان دیابتی مبتلا به ویتیلیگو بودند. ۴/۲ درصد مبتلایان به دیابت غیر وابسته به انسولین و ۴/۷ درصد مبتلایان به دیابت وابسته به انسولین ویتیلیگو داشتند.

نتیجه گیری: در این مطالعه ویتیلیگو بطور شایعتر با دیابت غیر وابسته به انسولین همراهی داشت که ناشی از شیوع بیشتر آن است. ولی ارتباط ویتیلیگو با دیابت وابسته به انسولین قویتر بود. شیوع ویتیلیگو در زنان دیابتی نسبت به مردان دیابتی بیشتر بود.

واژه‌های کلیدی: ویتیلیگو، دیابت شیرین، همراهی

فصلنامه بیماریهای پوست، تابستان ۱۳۸۲؛ ۲۴: ۳۰-۲۸

مقدمه: ویتیلیگو یک اختلال اتوایمیون شایع پوستی است که ممکن است در همراهی با سایر اختلالات اتوایمیون بخصوص اختلالات سیستم آندوکراین مشاهده گردد. دیابت ملیتوس از جمله بیماریهای شایع آندوکراین است که با ویتیلیگو همراهی دارد.

هدف: بررسی همراهی ویتیلیگو با دیابت.

روش اجرا: در این مطالعه توصیفی مقطعی، ۷۵۰ بیمار دیابتی مراجعه کننده به مرکز دیابت مشهد طی یک ماه از شهریور تا مهر ۱۳۸۰ مورد بررسی قرار گرفتند.

یافته‌ها: ۳۲ نفر (۴/۳ درصد) از افراد تحت بررسی مبتلا به ویتیلیگو بودند که بیماری آنها بیشتر از نوع منتشر بود و صورت شایعترین محل درگیری را تشکیل می داد. ۲۲

مقدمه

ویتیلیگو یک اختلال اتوایمیون شایع پوستی است که بصورت لکه‌های سفید رنگ با حدود مشخص نظاهر می‌کند (۱). در آسیب‌شناسی، بیماری با فقدان ملانوسیت‌ها و جایگزینی آنها با سلولهای لانگرهانس مشخص می‌گردد (۲). درگیری پوستی شامل انواع محدود قطعه‌ای، منتشر و یونیورسالیس می‌باشد (۱). ویتیلیگو یک علت شایع لکودرما به شمار می‌رود. گرچه شیوع ویتیلیگو بین ۰/۱۴ تا ۸/۸ درصد گزارش شده، اما میزان بروز واقعی آن بین ۱-۲

مؤلف مسئول: دکتر فخرالزمان پزشکپور - مشهد، بیمارستان قائم (عج)، گروه پوست

درصد می‌باشد. بروز آن در دو جنس تقریباً یکسان است (۱).

ویتیلیگو یک اختلال ارثی است و در ۴۰-۳۰ درصد موارد سابقه مثبت خانوادگی وجود دارد (۳). ویتیلیگو ممکن است همراه با سایر اختلالات اتوایمیون بخصوص سیستم آندوکراین مشاهده شود. شایعترین بیماریهای همراه عبارتند از: بیماریهای تیروئید، دیابت شیرین، آنمی پرنیسپوز و بیماری آدیسون که در این بیماران نسبت به افراد طبیعی ویتیلیگو شایعتر است (۱).

دیابت شیرین، هم در نوع بالغین و هم در نوع جوانان در ۱-۷/۱ درصد بیماران ویتیلیگو یافت می‌شود و برعکس ویتیلیگو در ۴/۸ درصد بیماران دیابتی اتفاق می‌افتد.

Dawber این همراهی را اساساً در بیمارانی که ویتیلیگویی با شروع دیررس و بعد از ۴۰ سالگی داشته‌اند پیدا کرده است (۱).

روش اجرا

این تحقیق توصیفی بوده و بصورت مقطعی بر روی ۷۵۰ بیمار دیابتی در گروه سنی ۷۶-۸ سال، مراجعه کننده به مرکز دیابت مشهد طی یکماه از شهریور الی مهر ۱۳۸۰ انجام شده است. روش نمونه گیری به شیوه پواسن بوده بطوریکه کلیه افراد مراجعه کننده در یک زمان معین بعنوان نمونه انتخاب شده‌اند. از بیماران معاینه کامل پوست بعمل آمده و سپس اطلاعات آنها شامل سن، جنس، نوع دیابت، وجود یا عدم وجود ویتیلیگو و در صورت وجود ویتیلیگو، محل گرفتاری در پرونده بیمار ثبت شده است.

۳۰۲ نفر (۴۰ درصد) از بیماران مرد و ۴۴۸ نفر (۶۰ درصد) زن بودند. از بین مبتلایان فوق ۱۲۸ نفر (۱۷/۱ درصد) دیابت نوع اول یا (IDDM) Insulin Dependent Diabetes Mellitus و ۶۲۲ نفر (۸۲/۹ درصد) دیابت نوع دوم یا NIDDM داشته‌اند.

یافته‌ها

از بین ۷۵۰ بیمار دیابتی مراجعه کننده، ۳۲ نفر (۴/۳ درصد) مبتلا به ویتیلیگو بودند. بیشترین شیوع مربوط به ویتیلیگویی منتشر (۷۸/۱ درصد) و کمترین شیوع مربوط به نوع یونیورسالیس (۳/۲ درصد) بود. صورت بیشترین محل درگیری را تشکیل می داد (۲۰ نفر معادل ۶۲/۵ درصد). ۶ نفر (۱۸/۸ درصد) مبتلا به دیابت نوع اول و ۲۶ نفر (۸۱/۲ درصد) مبتلا به دیابت نوع دوم بودند. ۴/۲ درصد افراد مبتلا به دیابت نوع دوم و ۴/۷ درصد افراد مبتلا به دیابت نوع اول ویتیلیگو داشتند. ۸ نفر از بیماران کمتر از ۴۰ سال

و ۲۴ نفر بیشتر از ۴۰ سال سن داشته‌اند. از بین ۳۲ نفر مبتلا به ویتیلیگو، ۱۰ نفر (۳۱/۳ درصد) مرد و ۲۲ نفر (۶۸/۷ درصد) زن بودند. شیوع ویتیلیگو در زنان دیابتی ۵ درصد و در مردان دیابتی ۳/۳ درصد بود.

بحث

ویتیلیگو ممکن است همراه با سایر بیماریها مشاهده شود که از جمله آنها می توان به دیابت اشاره نمود. دیابت نه تنها بعنوان یک بیماری شایع بلکه بعنوان یک مشکل بزرگ بهداشتی تلقی می شود. شیوع این بیماری حدود ۱/۱٪ است که حدود $\frac{1}{4}$ آنها را مبتلایان به IDDM و بقیه را مبتلایان به NIDDM تشکیل می دهند. ارث و عوامل محیطی در ابتلا به دیابت مؤثر هستند. نوع IDDM بیشتر ماهیت اتوایمیون دارد ولی در NIDDM جنبه های ارث اهمیت بیشتری را به خود اختصاص می دهند (۴،۵).

همراهی ویتیلیگو و دیابت ملیتوس در مقالات مختلف بررسی شده است. در یک مطالعه از بین ۶۴ نفر مبتلا به IDDM ۹٪ ویتیلیگو داشتند (۶). در تحقیق دیگری شیوع بالایی از ویتیلیگو (۱۰٪) در ۱۰۰ بیمار مبتلا به دیابت مشاهده گردید (۷). در مطالعه ای که بر روی ۱۴۳۶ بیمار ویتیلیگو بین سالهای ۱۹۸۹ تا ۱۹۹۳ انجام شد، دیابت ملیتوس در ۸ مورد (۰/۶ درصد) مشاهده گردید (۸).

در تحقیقی که ما بر روی ۷۵۰ بیمار دیابتی بطور مقطعی انجام دادیم، ۴/۳ درصد مبتلا به ویتیلیگو بودند که نزدیک به آمار بدست آمده توسط Dawber است. البته چنانچه بیماران به مدت طولانی تحت نظر باشند، آمار ویتیلیگو از نتیجه به دست آمده بیشتر می شود. نهایتاً با توجه به همراهی قابل توجه دیابت ملیتوس و ویتیلیگو پیشنهاد می شود بیماران مبتلا به هر کدام از این دو بیماری از نظر وجود بیماری دیگر مورد بررسی قرار گیرند.

- 1-Fitzpatrick TB, Eisen AZ, Wolff K, et al. Dermatology in general medicine. New York: McGraw-Hill, 1999: 949-60.
- 2-Arndt KA, LeBoit PE, Robinson JK, et al. Cutaneous medicine and surgery. Philadelphia: W.B. Saunders, 1996: 1210-18.
- 3-Champion RH, Burton JL, Burn DA, et al. Rook / Wilkinson / Ebling textbook of dermatology. London: Blackwell Science 1998: 1802-05.
- 4-Braunwald E, Fauci AS, Kasper DL, et al. Harrison's principles of internal medicine. New York: McGraw-Hill 2001: 2109-37.
- 5-Andreoli TE, Carpenter Ch CJ, Griggs RC. Cecil essentials of medicine. Philadelphia: W.B. Saunders, 2001: 583-98.
- 6-Romano O. Skin lesions in diabetes mellitus prevalence and clinical correlations. Diabetes Res Clin Pract 1998; 32: 101-106.
- 7-Wahid Z, Kanice A. Cutaneous manifestation of diabetes mellitus. J Pak Med Assoc 1998; 48:304-05.
- 8-Hann SK, Mordlund JJ. Vitiligo. London: Blackwell Science, 2000.